

Το επικαιροποιημένο σενάριο του ΕΣΕΚ που στάλθηκε στις αρχές του καλοκαιριού για διαβούλευση στους φορείς, προβλέπει για το 2030 44% συμμετοχή των ΑΠΕ στη συνολική ακαθόριστη τελική κατανάλωση ενέργειας και σχεδόν 80% στην κατανάλωση ηλεκτρισμού. Για να επιτευχθούν αυτοί οι στόχοι με το μέγιστο οικονομικό όφελος για τους καταναλωτές, απαιτείται ισορροπητή ανάπτυξη του μείγματος αιολικών και φωτοβολταϊκών - και γενικά των ΑΠΕ.

Αιολική ενέργεια: το συγκριτικό πλεονέκτημα της Ελλάδας

Σε αυτό το βέλτιστο μείγμα, το μερίδιο της αιολικής ισχύος πρέπει να είναι τουλάχιστον 50%-60% το 2030. Ενας λόγος για αυτό είναι ότι τα αιολικά πάρκα παράγουν φτηνή ενέργεια καταναλωμένη σε όλη τη διάρκεια του εικοσιτετράωρου. Επιπλέον, η Ελλάδα είναι προικισμένη με πλουσιότερο αιολικό δυναμικό σε σύγκριση με τις γειτονικές της χώρες (Ιταλία και Βαλκάνια) που αναμένεται να επιτύχουν τους στόχους τους κυρίως με βάση τα φωτοβολταϊκά.

Έτσι, εάν η Ελλάδα αναπτύξει πολλά αιολικά πάρκα, θα είναι σε θέση να παράγει πολλή ενέργεια καθ' όλη τη διάρκεια του 24ώρου - όχι μόνο τις μεσημεριανές ώρες κατά τις οποίες τα φωτοβολταϊκά των γειτονικών χωρών θα υπερπαραγάγουν (και επομένως τα δίκτυα θα είναι κορεσμένα και η ανάγκη περικοπών ενέργειας μεγάλη). Αυτές τις υπόλοιπες ώρες (δηλαδή τις μη μεσημεριανές) η ενέργεια θα είναι πολύτιμη και η Ελλάδα θα μπορεί να εξάγει την παραπάνω αιολική ενέργεια, αποκομίζοντας σημαντικά οικονομικά και γεωπολιτικά οφέλη.

Σημαντικό πυλώνα για την υλοποίηση αυτού του στόχου θα αποτελέσει η ανάπτυξη της αιολικής ενέργειας στο Αιγαίο, χερσαίας και θαλάσσιας, που διαθέτει πλούσιο αιολικό δυναμικό. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι η μέγιστη δυνατή αύξηση των εγχώριων και διεθνών ηλεκτρικών διασυνδέσεων.

Στον ορίζοντα του 2050

Το επικαιροποιημένο ΕΣΕΚ πρέπει να λάβει υπόψη του το πλεονέκτημα αυτό της Ελλάδας και να αποτυπώσει στους στόχους του.

Επιπλέον, το σχέδιο περιέχει μερικές κρίσιμες στρατηγικές επιλογές και διαπιστώσεις που αφορούν συνολικά την ενεργειακή μετάβαση για την κλιματική ουδετερότητα το 2050, οι οποίες ξεπερνούν τα όρια ενός τυπικού ενεργειακού σχεδιασμού. Πιο συγκεκριμένα:

1. Η ενεργειακή μετάβαση είναι μια επένδυση για το μέλλον. Απαιτεί σημαντικές επενδύσεις εντάσεως κεφαλαίου με ελάχιστο -σε σχέση με το σημερινό-

Κοινωνική συμμαχία για την ενεργειακή μετάβαση

Γράφει ο ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΑΠΣΑΜΑΤΙΟΥ, γενικός διευθυντής της Ελληνικής Επιστημονικής Ένωσης Αιολικής Ενέργειας-ΕΛΕΤΑΕΝ

Πρέπει να επιτευχθεί η αναγκαία κοινωνική συμμαχία για την ενεργειακή μετάβαση. Αν η πολιτεία υστερήσει σε αυτό το χρέος της, θα αφήσει χώρο σε άλλες φωνές να παρουσιάζουν την ενεργειακή μετάβαση σαν ένα βάρος στις πλάτες της κοινωνίας

κόστος λειτουργίας (σταθερό και μεταβλητό). Οι δαπάνες αυτές δεν θα πρέπει να εκλαμβάνονται ως κόστος, όπως συχνά αναφέρεται λανθασμένα στον Τύπο, αλλά ως αυτό που πραγματικά είναι: διασφαλίζουν φτηνότερη ενέργεια με σταθερό κόστος για τους καταναλωτές, αποτελούν ευκαιρία νέας οικονομικής ανάπτυξης για τον τόπο και συμβάλλουν στην ενεργειακή ανεξαρτησία της χώρας. Πάνω απ' όλα όμως καταπολεμούν την κλιματική κρίση, τα φαινόμενα της οποίας γίνονται όλο και πιο έντονα, και βελτιώνουν την καθημερινότητα όλων μας με πιο καθαρό αέρα και πολύ λιγότερο θόρυβο στις πόλεις χάρη στον μεγάλο εξηλεκτρισμό.

2. Απαιτήση για μεγάλη εξοικονόμηση (-1,6% το 2030 και -26,5% το 2050 σε σχέση με το 2021, παρά την οικονομική ανάπτυξη). Η εξοικονόμηση αυτή συνοδεύεται με έναν εντυπωσιακό εξηλεκτρισμό της συντριπτικής πλειονότητας

των τομέων της οικονομίας, που συνεπάγεται την αύξηση της απαιτούμενης ηλεκτροπαραγωγής κατά 21,7% το 2030 και τον υπερ-τριπλασιασμό της το 2050 σε σχέση με το 2021. Αυτό προϋποθέτει, μεταξύ άλλων, εντελώς διαφορετική και εντυπωσιακή ανάπτυξη του ηλεκτρικού συστήματος, τόσο όσον αφορά την ηλεκτροπαραγωγή όσο και τη μεταφορά και διανομή ηλεκτρικής ενέργειας. Επομένως δεν υπάρχει πια η πολυτέλεια να χάνεται χρόνος σε ατέρμονες διαδικασίες (πολιτικές, νομικές, αδειοδοτικές και δικαστικές) που καθυστερούν ή και αναστέλλουν την ολοκλήρωση έργων παραγωγής στις ΑΠΕ και έργων ηλεκτρικών δικτύων και διασυνδέσεων.

3. Φορολογικός μετασχηματισμός. Η σταδιακή μείωση της συμμετοχής των ορυκτών καυσίμων, αλλά και η ανάγκη δημόσιας χρηματοδότησης -κυρίως προς τα νοικοκυριά- για την ενεργειακή

μετάβαση οδηγούν σε ανάγκη σχεδιασμού ενός μακροπρόθεσμου φορολογικού μετασχηματισμού: τα έσοδα από υφιστάμενους φόρους (ήτοι από αυτούς στα ορυκτά καύσιμα που θα μειώνονται σταδιακά αντικαθίστανται με έσοδα από άλλους (που πρέπει να προωθούν την κλιματική ουδετερότητα), χωρίς να επιβαρύνεται το συνολικό φοροδοτικό βάρος της οικονομίας σε σχέση με την ανάπτυξη.

Όλα τα ανωτέρω πρέπει να εξηγηθούν και να επικοινωνηθούν με απλά λόγια στους πολίτες ώστε να επιτευχθεί η αναγκαία κοινωνική συμμαχία για την ενεργειακή μετάβαση. Αν η πολιτεία υστερήσει σε αυτό το χρέος της, θα αφήσει χώρο σε λαϊκιστικές, αντιπεριβαλλοντικές φωνές να παρουσιάζουν την ενεργειακή μετάβαση -αδίκως και απολύτως λανθασμένα- σαν ένα βάρος στις πλάτες της κοινωνίας το οποίο, δήθεν, αποφάσισαν κάποιοι τρίτοι ερήμην της.